

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแบบแผนการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย
ผู้วิจัย	นางสาวอัมรินทร์ จาระจับ
ปีที่วิจัย	ปีการศึกษา 2565 - 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาแบบแผนการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย 2) เพื่อพัฒนาแบบแผนการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้แบบแผนการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย และ 4) เพื่อประเมินประสิทธิผลของแบบแผนการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูล คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน 2) ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์ และ 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแบบแผน ผู้ให้ข้อมูล คือ 1) ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 7 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 2) แบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ และ 3) แบบประเมินรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย คือ 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 12 คน และ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 60 คน ปีการศึกษา 2566 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) แบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย คือ 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 11 คน และ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 57 คน ปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) แบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Wilcoxon Signed-Ranks Test และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย์ มีดังนี้ 1) แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ 1.1) แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายใน 1.2) แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 1.3) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 1.4) แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 1.5) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ และ 1.6) แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ 2) สภาพปัญหาของการนิเทศภายใน พบว่า การนิเทศภายในขาดการวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง ขาดเครื่องมือการนิเทศ และขาดการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การสังเกตชั้นเรียนเน้นการตรวจสอบและประเมินมากกว่าการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมีงบประมาณและทรัพยากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ครูมีภาระงานค่อนข้างมากและเวลามีจำกัด และ 3) ความต้องการในการใช้รูปแบบ พบว่า ครูต้องการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านกระบวนการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เน้นการพัฒนาทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย์ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเตรียมการนิเทศ (Preparation: P) ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ (Doing: D) ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation: E) 4) การวัดและประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย์ พบว่า 1) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมอยู่ในระดับดี 3) เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 5) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทัย พบว่า 1) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก 3) เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 5) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การนิเทศภายใน, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

คู่มือการใช้

รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย **PIDE Model**

จัดทำโดย

นางสาวอัมรินทร์ อาระจับ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันทย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

แหล่งเรียนรู้ และ 1.6) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Skills) ประกอบด้วย 2.1) ออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2.2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.3) จัดสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2.4) ดำเนินบทบาทของครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ 2.5) ใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 2.6) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 3) ด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Attitude) คือ มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

5.1 องค์ประกอบของรูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) การวัดและประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

5.2 รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ 1) รูปแบบสามารถอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและกลไกต่าง ๆ ของเรื่องที่ศึกษาได้ถูกต้อง สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษาได้อย่างชัดเจน 2) รูปแบบสามารถใช้ในการทำนายผลที่จะเกิดขึ้นได้ และสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) รูปแบบสามารถเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่ได้ (Concept) และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษา 4) รูปแบบมีแนวคิดหรือทฤษฎีเป็นแบบแผนและแสดงถึงโครงสร้างขององค์ประกอบที่ชัดเจน มีแนวทางหรือวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และ 5) รูปแบบต้องผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ ที่แสดงถึงความถูกต้อง ครบถ้วน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้

5.3 การพัฒนารูปแบบมีขั้นตอนดำเนินงานตามวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research₁ : R₁) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development₁ : D₁) เป็นการพัฒนาารูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research₂ : R₂) เป็นการทดลองใช้รูปแบบ และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development₂ : D₂) เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ

5.4 การตรวจสอบรูปแบบ เป็นการตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้นว่ามีคุณภาพและประสิทธิผลตามที่กำหนดไว้หรือไม่ การตรวจสอบรูปแบบมีด้วยกันหลายวิธี สำหรับการพัฒนารูปแบบในครั้งนี้ ดำเนินการตรวจสอบรูปแบบด้วยวิธีการดังนี้ 1) การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) 2) การประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3) การทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มเป้าหมาย และ 4) การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และเชื่อถือได้

(Simulation-based Learning) 6) การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning) 7) การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-based Learning) 8) การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-based Learning) 9) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) และ 10) การเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education)

2) เทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ 1) การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) 2) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Group) 3) การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led Review Sessions) 4) การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) 5) การเรียนรู้โดยวิเคราะห์และโต้ตอบผ่านวิดีโอ (Analysis or Reactions to Videos) 6) การเรียนรู้แบบโต้เถียง (Student Debates) 7) การเรียนรู้โดยผู้เรียนสร้างข้อสอบ (Student Generated Exam Questions) 8) การเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยหรือโครงงาน (Mini-research Proposals or Project) 9) การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze Case Studies) 10) การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping Journals or Logs) 11) การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and Produce a Newsletter) และ 12) การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept Mapping)

3.3 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ 1) วางแผนและออกแบบกิจกรรมเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทาย เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และมุ่งพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติอย่างมีความหมาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 4) สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม และเสริมสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิด วางแผน แก้ปัญหา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 6) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นใจในสิ่งที่ทำได้ และ 7) เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ คอยให้คำปรึกษาแนะนำ สนับสนุน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

4. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.1 องค์ประกอบของสมรรถนะ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะ (Skills) และ 3) เจตคติ (Attitude)

4.2 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Knowledge) ประกอบด้วย 1.1) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 1.2) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ 1.3) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน 1.4) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ 1.5) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยี และ

2. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบร่วมมือรวมพลังที่มีวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกันผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร เอื้ออาทร ช่วยเหลือกันและกัน เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตร มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เกิดกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนคุณภาพของโรงเรียนได้สอดคล้องตามบริบทและเกิดองค์กรแห่งความสุข

2.2 องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน (Shared values and vision) 2) การร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) 3) การสืบเสาะเพื่อสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ (Reflective professional inquiry) 4) ภาวะผู้นำร่วม (Shared leadership) และ 5) การจัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนโครงสร้าง (Supportive conditions structural arrangements)

2.3 กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นวางแผน 3) ขั้นปฏิบัติและสังเกต และ 4) ขั้นสะท้อนผล

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.1 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ 1) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและ ผู้เรียนกับครู 2) ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์ 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 6) จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานแบบร่วมมือกัน และ 7) ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ คอยให้คำชี้แนะแก่ผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพของตนเอง

3.2 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1) วิธีการจัดการเรียนรู้มีหลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับบริบท ผู้สอน ผู้เรียน และสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักการของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และการร่วมมือกันทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีดังนี้ 1) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-based Learning) 2) การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-based Learning) 3) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) 4) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) 5) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นฐาน

แนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายใน

1.1 การนิเทศภายในมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และให้การช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนได้ร่วมกันวางแผนในการแก้ไขปัญหาและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและความมั่นใจให้แก่ครู ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น

1.2 การนิเทศภายใน เป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน และส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตร ดังนั้น การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียน และเสริมสร้างการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือของครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นสำคัญเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.3 หลักการนิเทศภายใน มีดังนี้ 1) การนิเทศภายใน เป็นการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือครูในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การนิเทศภายในต้องเลือกใช้วิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการนิเทศ มีการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการ 3) การนิเทศภายในช่วยให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อันจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด 4) การนิเทศภายในต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน เน้นความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียน การสร้างมนุษยสัมพันธ์และความยอมรับนับถือกันและกัน 5) การนิเทศภายในมุ่งสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูให้มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน และ 6) การนิเทศภายในตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

1.4 องค์ประกอบของการนิเทศภายใน แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บุคลากรนิเทศ 2) ขอบข่ายการนิเทศภายใน และ 3) โครงสร้างการนิเทศภายใน

1.5 กระบวนการนิเทศภายใน แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านจันทย์ ยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเชื่อว่า ถ้าครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพแล้ว จะส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้น ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ มีทักษะการคิดขั้นสูง และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งเป็นการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning loss recovery) ด้วยเหตุนี้ จึงได้พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย์ ขึ้น เพื่อเป็นการยกระดับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้สูงขึ้น ครูสามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน “สพฐ. วิถือนาคต วิถิคุณภาพ”

ทางการศึกษาแบบร่วมมือรวมพลังที่มีวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกันผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ปฏิบัติงานร่วมกัน เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร เอื้ออาทร และช่วยเหลือกันและกัน เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตร และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เกิดเป็นพลังขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนบ้านจันทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โรงเรียนจึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาและเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ แต่เมื่อพิจารณาผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปนำไปสู่การรับรู้ถึงภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning loss) ซึ่งเป็นภาวะของการเสียโอกาสในการเรียนรู้ ผู้เรียนขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง ทักษะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนควรจะได้รับพัฒนาตามช่วงวัยสูญเสียไป ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2564 ได้สรุปเกี่ยวกับจุดที่ควรพัฒนาไว้ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน ควรมีการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการคิดขั้นสูง การยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ รวมทั้งการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรมีการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ร่วมกัน (โรงเรียนบ้านจันทย, 2564, น. 35-48) เมื่อพิจารณาผลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านจันทย พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีการดำเนินการไม่เป็นระบบ ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่อง ครูมีภาระมากไม่มีเวลาดำเนินการอย่างชัดเจน ขาดรูปแบบการนิเทศภายในที่เหมาะสม และไม่มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ นอกจากนั้น จากข้อมูลรายงานการศึกษาของ UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education (2016, pp. 78-79) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครู ซึ่งในส่วนของประเทศไทยพบว่า ครูมีการรับรู้และเชื่อมั่นในความสามารถ ของตนเองในการออกแบบและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งการทำหน้าที่เป็นครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ดังนั้น จากสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ครูมีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากยิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู นั้นคือ การนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายใน เป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะช่วยพัฒนาครู ให้มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานให้แก่ครู เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน และส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความจำเป็น ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับ มาตรฐานของหลักสูตร ดังนั้น การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริม กระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียน และเสริมสร้างการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือของครูและ บุคลากรในโรงเรียนเป็นสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (ชาญชัย อาจิณสมจาร, 2553, น. 5-6; จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, 2559, น. 2; วรพล ดิลกทวีวัฒนา, 2560, น. 4; รัชมี ภูกันดาน, 2562, น. 30-31; อธิศ ไชยศรีรินทร์, 2562, น. 30; ญุชพิสิฐ คุนงรัตน์, 2565, น. 36) นอกจากการนิเทศภายใน จะช่วยพัฒนาครูและคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังที่กล่าวมาแล้ว การขับเคลื่อน กระบวนการปฏิรูปการศึกษาสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังมีการเสนอแนวทางในการพัฒนา และช่วยเหลือครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) (วิจารณ์ พานิช, 2555, น. 20) ซึ่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมกลุ่มแบบร่วมมือร่วมพลังของครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน เรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2561, น. 26; สุวิมล ว่องวานิช, 2561, น. 28; รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2564, น. 21; ขวลิต ชูกำแพง, 2565, น. 2; พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2565, น. 22; Hord, Roussin, & Sommers, 2009, pp. 18-25; DuFour & Mattos, 2013, pp. 36-39; Battersby & Verdi, 2015, p. 23; Hairon et al., 2017, p. 72) ดังนั้น การนำแนวคิด ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความเหมาะสมและ สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครูได้ ซึ่งเป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของครูและบุคลากร

ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา เป็นการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากผู้สอนลงสู่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรืออาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระเกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 1) วิธีการจัดการเรียนรู้ของครูและการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำผ่านการตั้งคำถามเพื่อให้เกิดการคิดในระดับสูง การได้มีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนระหว่างผู้เรียน และการได้สร้างความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ซึ่งเป็นความรู้ที่ยั่งยืนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน (ชวลิต ชูก่าแพง, 2565, น. 115) ดังนั้น ครูจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งถือเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความสามารถในการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ รวมทั้งการมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

อย่างไรก็ตาม สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังถ่ายทอดความรู้แบบสอนวิชา เอาวิชาเป็นตัวตั้ง ทำให้ผู้เรียนขาดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ครูมุ่งทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหา ผู้เรียนต้องนั่ง ฟัง ถูกบังคับให้ท่องจำเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในการสอบ ซึ่งเป็นวิธีเรียนวิธีสอนที่ไม่เชื่อมโยงและไม่สามารถนำไปใช้ได้กับชีวิตจริงและการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งวิธีการเรียนรู้ของเด็กในยุคใหม่จะต้องเรียนรู้โดยการลงมือทำ ฝึกให้ปฏิบัติจริง และมีการแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น (วิจารณ์ พานิช, 2557, น. 27-33; สมหญิง สายชนู, 2560, น. 31-32) สอดคล้องกับผลการศึกษาของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562, น. 3) ที่พบว่า สาเหตุของผลสัมฤทธิ์ต่ำมาจากหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูยังขาดประสิทธิภาพ ครูขาดทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ครูยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ.....	1
แนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ.....	5
บทที่ 2 รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ	
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย.....	10
หลักการ.....	11
วัตถุประสงค์.....	11
กระบวนการนิเทศ.....	11
การวัดและประเมินผล.....	17
เงื่อนไขความสำเร็จ.....	18
บทที่ 3 แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของรูปแบบ.....	19
บทที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล.....	32
เอกสารอ้างอิง.....	61

คำชี้แจง

คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และเพื่อให้ผู้บริหารที่ต้องการนำรูปแบบนี้ไปใช้ได้ทราบถึงรายละเอียดของรูปแบบและการเตรียมความพร้อม เพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบเล่มนี้ให้เข้าใจก่อนจะนำรูปแบบไปใช้

คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย เล่มนี้ มีรายละเอียดดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย

บทที่ 3 แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของรูปแบบ

บทที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สูงขึ้น และส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ดีขึ้น

นางสาวอัมรินทร์ จาระจับ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันทย

คู่มือการใช้

รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย์ **PIDE Model**

จัดทำโดย

นางสาวอัมรินทร์ จาระจับ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันทย์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

คำชี้แจง

คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และเพื่อให้ผู้บริหารที่ต้องการนำรูปแบบนี้ไปใช้ได้ทราบถึงรายละเอียดของรูปแบบและการเตรียมความพร้อม เพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบเล่มนี้ให้เข้าใจก่อนจะนำรูปแบบไปใช้

คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย เล่มนี้ มีรายละเอียดดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย

บทที่ 3 แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของรูปแบบ

บทที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สูงขึ้น และส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ดียิ่งขึ้น

นางสาวอัมรินทร์ จาระจับ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันทย

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ.....	1
แนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ.....	5
บทที่ 2 รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ	
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย.....	10
หลักการ.....	11
วัตถุประสงค์.....	11
กระบวนการนิเทศ.....	11
การวัดและประเมินผล.....	17
เงื่อนไขความสำเร็จ.....	18
บทที่ 3 แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของรูปแบบ.....	19
บทที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล.....	32
เอกสารอ้างอิง.....	61

ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา เป็นการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากผู้สอนสู่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรืออาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระเกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 1) วิธีการจัดการเรียนรู้ของครูและการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำผ่านการตั้งคำถามเพื่อให้เกิดการคิดในระดับสูง การได้มีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนระหว่างผู้เรียน และการได้สร้างความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ซึ่งเป็นความรู้ที่ยั่งยืนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน (ขวลิต ชูกำแพง, 2565, น. 115) ดังนั้น ครูจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งถือเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความสามารถในการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ รวมทั้งการมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

อย่างไรก็ตาม สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังถ่ายทอดความรู้แบบสอนวิชา เอาวิชาเป็นตัวตั้ง ทำให้ผู้เรียนขาดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ครูมุ่งทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหา ผู้เรียนต้องนั่ง ฟัง ถูกบังคับให้ท่องจำเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในการสอบ ซึ่งเป็นวิธีเรียนวิธีสอนที่ไม่เชื่อมโยงและไม่สามารถนำไปใช้ได้กับชีวิตจริงและการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งวิธีการเรียนรู้ของเด็กในยุคใหม่จะต้องเรียนรู้โดยการลงมือทำ ฝึกให้ปฏิบัติจริง และมีการแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น (วิจารณ์ พานิช, 2557, น. 27-33; สมหญิง สายธนู, 2560, น. 31-32) สอดคล้องกับผลการศึกษาของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562, น. 3) ที่พบว่า สาเหตุของผลสัมฤทธิ์ต่ำมาจากหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูยังขาดประสิทธิภาพ ครูขาดทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ครูยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ

ในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ นอกจากนี้ จากข้อมูลรายงานการศึกษาของ UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education (2016, pp. 78-79) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครู ซึ่งในส่วนของประเทศไทยพบว่า ครูมีการรับรู้และเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการออกแบบและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งการทำหน้าที่เป็นครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ดังนั้น จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ครูมีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู นั่นคือ การนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายใน เป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะช่วยพัฒนาครู ให้มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานให้แก่ครู เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน และส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความจำเป็น ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับ มาตรฐานของหลักสูตร ดังนั้น การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริม กระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียน และเสริมสร้างการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือของครูและ บุคลากรในโรงเรียนเป็นสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (ชาญชัย อาจิณสมภาร, 2553, น. 5-6; จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, 2559, น. 2; วรพล ดิลกทวีวัฒนา, 2560, น. 4; รัศมี ภูกันดาน, 2562, น. 30-31; อธิศ ไชยศิริพันธ์, 2562, น. 30; กฤษณ์พิสิฐ คุนทุรัตน์, 2565, น. 36) นอกจากการนิเทศภายใน จะช่วยพัฒนาครูและคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังที่กล่าวมาแล้ว การขับเคลื่อน กระบวนการปฏิรูปการศึกษาสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังมีการเสนอแนวทางในการพัฒนา และช่วยเหลือครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) (วิจารณ์ พานิช, 2555, น. 20) ซึ่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมกลุ่มแบบร่วมมือร่วมพลังของครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน เรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2561, น. 26; สุวิมล ว่องวานิช, 2561, น. 28; รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, 2564, น. 21; ขวลิต ชูกำแพง, 2565, น. 2; พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2565, น. 22; Hord, Roussin, & Sommers, 2009, pp. 18-25; DuFour & Mattos, 2013, pp. 36-39; Battersby & Verdi, 2015, p. 23; Hairon et al., 2017, p. 72) ดังนั้น การนำแนวคิด ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความเหมาะสมและ สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครูได้ ซึ่งเป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของครูและบุคลากร

ทางการศึกษาแบบร่วมมือรวมพลังที่มีวิสัยทัศน์และการกิจร่วมกันผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ปฏิบัติงานร่วมกัน เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร เอื้ออาทร และช่วยเหลือกันและกัน เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตร และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เกิดเป็นพลังขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนบ้านจันทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โรงเรียนจึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาและเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ แต่เมื่อพิจารณาผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความรู้ของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจนนำไปสู่การรับรู้ถึงภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning loss) ซึ่งเป็นภาวะของการเสียโอกาสในการเรียนรู้ ผู้เรียนขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง ทักษะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนควรจะได้รับมีการพัฒนาตามช่วงวัยสูญเสียไป ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2564 ได้สรุปเกี่ยวกับจุดที่ควรพัฒนาไว้ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน ควรมีการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการคิดขั้นสูง การยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ รวมทั้งการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรมีการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ร่วมกัน (โรงเรียนบ้านจันทย, 2564, น. 35-48) เมื่อพิจารณาผลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านจันทย พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีการดำเนินการไม่เป็นระบบ ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่อง ครุมีภาระมากไม่มีเวลาดำเนินการอย่างชัดเจน ขาดรูปแบบการนิเทศภายในที่เหมาะสม และไม่มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

จากสภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านจันทย์ ยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเชื่อว่า ถ้าครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพแล้ว จะส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้น ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ มีทักษะการคิดขั้นสูง และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งเป็นการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning loss recovery) ด้วยเหตุนี้ จึงได้พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย์ ขึ้น เพื่อเป็นการยกระดับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้สูงขึ้น ครูสามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน “สพฐ. วิถีนาคต วิถีคุณภาพ”

แนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายใน

1.1 การนิเทศภายในมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และให้การช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนได้ร่วมกันวางแผนในการแก้ไขปัญหาและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและความมั่นใจให้แก่ครู ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น

1.2 การนิเทศภายใน เป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน และส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตร ดังนั้น การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียน และเสริมสร้างการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือของครู และบุคลากรในโรงเรียนเป็นสำคัญเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.3 หลักการนิเทศภายใน มีดังนี้ 1) การนิเทศภายใน เป็นการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือครูในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การนิเทศภายในต้องเลือกใช้วิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการนิเทศ มีการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการ 3) การนิเทศภายในช่วยให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อันจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด 4) การนิเทศภายในต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน เน้นความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียน การสร้างมนุษยสัมพันธ์และความยอมรับนับถือกันและกัน 5) การนิเทศภายในมุ่งสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูให้มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน และ 6) การนิเทศภายในตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

1.4 องค์ประกอบของการนิเทศภายใน แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บุคลากรนิเทศ 2) ขอบข่ายการนิเทศภายใน และ 3) โครงสร้างการนิเทศภายใน

1.5 กระบวนการนิเทศภายใน แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ

2. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบร่วมมือรวมพลังที่มีวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกันผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร เอื้ออาทร ช่วยเหลือกันและกัน เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตร มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เกิดกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนคุณภาพของโรงเรียนได้สอดคล้องตามบริบทและเกิดองค์กรแห่งความสุข

2.2 องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน (Shared values and vision) 2) การร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) 3) การสืบเสาะเพื่อสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ (Reflective professional inquiry) 4) ภาวะผู้นำร่วม (Shared leadership) และ 5) การจัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนโครงสร้าง (Supportive conditions structural arrangements)

2.3 กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นวางแผน 3) ขั้นปฏิบัติและสังเกต และ 4) ขั้นสะท้อนผล

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.1 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ 1) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและ ผู้เรียนกับครู 2) ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์ 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 6) จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานแบบร่วมมือกัน และ 7) ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ คอยให้คำชี้แนะแก่ผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพของตนเอง

3.2 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1) วิธีการจัดการเรียนรู้มีหลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับบริบท ผู้สอน ผู้เรียน และสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักการของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และการร่วมมือกันทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีดังนี้ 1) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-based Learning) 2) การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-based Learning) 3) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) 4) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) 5) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นฐาน

(Simulation-based Learning) 6) การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning) 7) การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-based Learning) 8) การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-based Learning) 9) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) และ 10) การเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education)

2) เทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ 1) การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) 2) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Group) 3) การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led Review Sessions) 4) การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) 5) การเรียนรู้โดยวิเคราะห์และโต้ตอบผ่านวิดีโอ (Analysis or Reactions to Videos) 6) การเรียนรู้แบบโต้เถียง (Student Debates) 7) การเรียนรู้โดยผู้เรียนสร้างข้อสอบ (Student Generated Exam Questions) 8) การเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยหรือโครงการ (Mini-research Proposals or Project) 9) การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze Case Studies) 10) การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping Journals or Logs) 11) การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and Produce a Newsletter) และ 12) การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept Mapping)

3.3 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ 1) วางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทาย เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และมุ่งพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติอย่างมีความหมาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 4) สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม และเสริมสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิด วางแผน แก้ปัญหา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 6) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จุดที่ควรพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นใจในสิ่งที่ทำได้ดี และ 7) เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ คอยให้คำปรึกษาแนะนำ สนับสนุน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

4. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.1 องค์ประกอบของสมรรถนะ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะ (Skills) และ 3) เจตคติ (Attitude)

4.2 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Knowledge) ประกอบด้วย 1.1) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 1.2) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ 1.3) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน 1.4) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ 1.5) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยี และ

แหล่งเรียนรู้ และ 1.6) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Skills) ประกอบด้วย 2.1) ออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2.2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.3) จัดสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2.4) ดำเนินบทบาทของครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ 2.5) ใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 2.6) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 3) ด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Attitude) คือ มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

5.1 องค์ประกอบของรูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) การวัดและประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

5.2 รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ 1) รูปแบบสามารถอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและกลไกต่าง ๆ ของเรื่องที่ศึกษาได้ถูกต้อง สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษาได้อย่างชัดเจน 2) รูปแบบสามารถใช้ในการทำนายผลที่จะเกิดขึ้นได้ และสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) รูปแบบสามารถเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่ได้ (Concept) และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษา 4) รูปแบบมีแนวคิดหรือทฤษฎีเป็นแบบแผนและแสดงถึงโครงสร้างขององค์ประกอบที่ชัดเจน มีแนวทางหรือวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และ 5) รูปแบบต้องผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ ที่แสดงถึงความถูกต้อง ครบถ้วน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้

5.3 การพัฒนารูปแบบมีขั้นตอนดำเนินงานตามวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research₁ : R₁) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development₁ : D₁) เป็นการพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research₂ : R₂) เป็นการทดลองใช้รูปแบบ และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development₂ : D₂) เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ

5.4 การตรวจสอบรูปแบบ เป็นการตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้นว่ามีคุณภาพและประสิทธิผลตามที่กำหนดไว้หรือไม่ การตรวจสอบรูปแบบมีด้วยกันหลายวิธี สำหรับการพัฒนารูปแบบในครั้งนี้ ดำเนินการตรวจสอบรูปแบบด้วยวิธีการดังนี้ 1) การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) 2) การประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3) การทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มเป้าหมาย และ 4) การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และเชื่อถือได้

6. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

6.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ พบว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการแตกต่างกัน อาจจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การได้รับการตอบสนองหรือการเสริมแรง เมื่อบุคคลนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอตามที่ตนเองคาดหวังก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจและแรงจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมการแสดงออกเชิงบวก มีความสุข และสามารถปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

6.2 การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกชอบหรือพอใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือวัด ซึ่งเครื่องมือวัดความพึงพอใจมีหลายลักษณะ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต เป็นต้น เครื่องมือวัดแต่ละประเภทจะมีหลักเกณฑ์ในการสร้างแตกต่างกันไป สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามโดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert) ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพื่อใช้ในการวัดความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายใน และการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

บทที่ 2 รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย (PIDE Model) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเตรียมการนิเทศ (Preparation: P) ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ (Doing: D) และขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation: E) 4) การวัดและประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ มีรายละเอียด ดังนี้

หลักการ

การนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันแบบร่วมมือรวมพลังของครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผล เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูด้วยการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

กระบวนการนิเทศ

รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย (PIDE Model) มีกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการนิเทศ (Preparation: P)

การเตรียมการนิเทศ เป็นการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกันเพื่อให้มองเห็นเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาร่วมกัน ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน การจัดการเรียนรู้ของครู และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน หรือสิ่งที่ยังบกพร่องที่ทำให้งานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ กำหนดบทบาทหน้าที่ วางแผนการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ และกำหนดปฏิทินการนิเทศ

วิธีดำเนินการ

1. ประชุมชี้แจงหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
2. สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกัน เพื่อให้มองเห็นเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาร่วมกัน
3. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน และการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการนิเทศภายใน การออกแบบและพัฒนาบทเรียนร่วมกัน โดยมีประเด็นดังนี้
 - 3.1 การนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ การจัดโครงสร้างการนิเทศภายใน ขอบข่ายการนิเทศภายใน กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน การสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศ และปัจจัยสนับสนุนการนิเทศ
 - 3.2 การจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
4. วิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) และผลการประเมินทักษะด้านต่าง ๆ ตามหลักสูตรสถานศึกษา
5. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน และกำหนดบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย
 - 5.1 ผู้นิเทศ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันทย์ ศึกษาพิเศษ และผู้เชี่ยวชาญ
 - 5.2 ผู้รับการนิเทศ คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6
6. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันวางแผนการนิเทศ กำหนดกิจกรรมการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศ และกำหนดระยะเวลาการนิเทศ

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I)

การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ เป็นการให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากเอกสารวิชาการ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนิเทศภายใน รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ การศึกษาเรียนรู้จากโรงเรียนต้นแบบ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ของครู

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาเรียนรู้จากเอกสารวิชาการและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์เกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-paced learning)
2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านการนิเทศการศึกษา และการจัดการเรียนรู้
3. ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จด้านการนิเทศภายใน การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและเปิดใจในการเรียนรู้ของครู
4. ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนผลที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ และสรุปแนวทางการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ (Doing: D)

การปฏิบัติการนิเทศ เป็นการดำเนินการนิเทศภายในตามแผนการนิเทศ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาร่วมกัน โดยผู้นิเทศจะต้องนำหลักการนิเทศ เทคนิคต่าง ๆ ไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ คอยให้คำปรึกษาแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู รวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู

วิธีดำเนินการ

การปฏิบัติการนิเทศ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดำเนินการ 4 รอบ มีดังนี้

1. ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Co-plan: Cp) เป็นการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีผู้นิเทศคอยให้การชี้แนะและให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1) ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล และกำหนดบทเรียนที่สนใจพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

2) ร่วมกันวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3) ร่วมกันพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ตัวชี้วัด และกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียนได้และเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น

4) ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ

5) ร่วมกันตรวจสอบและวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

6) ผู้นิเทศประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ

2. ขั้นการจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียนร่วมกัน (Co-act: Ca) เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยมีเพื่อนครูและผู้นิเทศร่วมสังเกตชั้นเรียน และมีการบันทึกจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาในประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และพฤติกรรมการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงมีการเสริมพลัง และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร มีวิธีดำเนินการดังนี้

1) ร่วมกันกำหนดประเด็นการสังเกตชั้นเรียน กำหนดเป้าหมายการสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2) ครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เครื่องมือวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

3) สังเกตการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนี้

3.1) เพื่อนครูสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยใช้การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กัน และกัน บันทึกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการชี้แนะแก่ครู

3.2) ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน บันทึกวิถีทัศน์การจัดการเรียนรู้ บันทึกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการชี้แนะแก่ครู รวมถึงมีการเสริมพลัง ให้ข้อเสนอแนะ และข้อมูลย้อนกลับแก่ครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร

4) ผู้นิเทศประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ

3. ขั้นสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Co-reflect: Cr) เป็นการอภิปรายสะท้อนผลจากการจัดการเรียนรู้ของครู แลกเปลี่ยนมุมมองระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยใช้การชี้แนะเพื่อนำไปสู่การพัฒนา ให้ข้อเสนอแนะ และเสริมพลังบวกในประเด็นที่ปฏิบัติได้ดี พิจารณาประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ ให้คำแนะนำในประเด็นที่ควรแก้ไขอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น มีวิธีดำเนินการดังนี้

1) ครูสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของตนเองเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งนำเสนอวิถีทัศน์บันทึกการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเก็บรายละเอียดในประเด็นที่สำคัญ

2) ผู้นิเทศสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้จากการสังเกตชั้นเรียนของครูแต่ละคน โดยร่วมกันอภิปราย สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ และพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ คำชื่นชมและเสริมพลังบวกในประเด็นที่ปฏิบัติได้ดี

3) ร่วมกันสรุปประเด็นการเรียนรู้ที่เป็นผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี และสรุปประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวงรอบต่อไป

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation: E)

การประเมินผลการนิเทศ เป็นการตรวจสอบและประเมินความสำเร็จของการนิเทศภายใน กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการนิเทศภายใน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน สรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศภายในเพื่อนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการ

1. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านพฤติกรรมการณ์การจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ครั้ง มาวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน
2. ทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. ประเมินเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
5. สรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศภายในเพื่อนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. ทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ Wilcoxon Signed Ranks Test ด้วยการทดสอบความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และ 2) ด้านพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ ประเมินจำนวน 4 ครั้ง โดยใช้แบบประเมินที่มีระดับคุณภาพ 4 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ เกณฑ์การประเมิน คือ มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ประเมินเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้แบบวัดเจตคติที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การประเมิน คือ มีผลการประเมินเจตคติอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การประเมินคือ มีผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย์ โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การประเมิน คือ มีผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการนิเทศภายใน ส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาตนเอง ให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

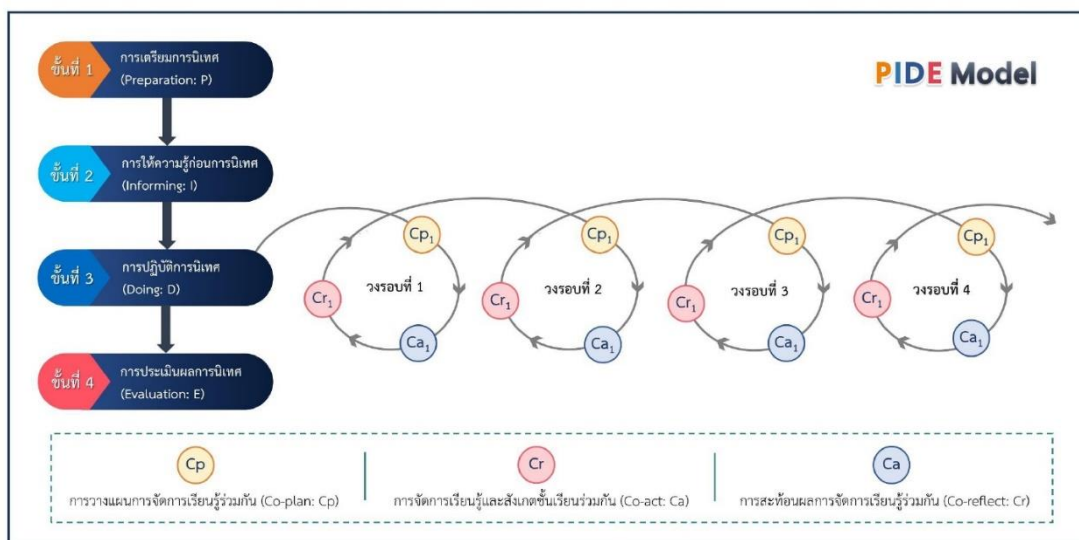
บทที่ 3 แนวปฏิบัติในการดำเนินงาน ของรูปแบบ

แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย (PIDE Model) มีกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเตรียมการนิเทศ (Preparation: P) ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการณ์นิเทศ (Doing: D) ขั้นที่ 4 การประเมินผลนิเทศ (Evaluation: E) โดยมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

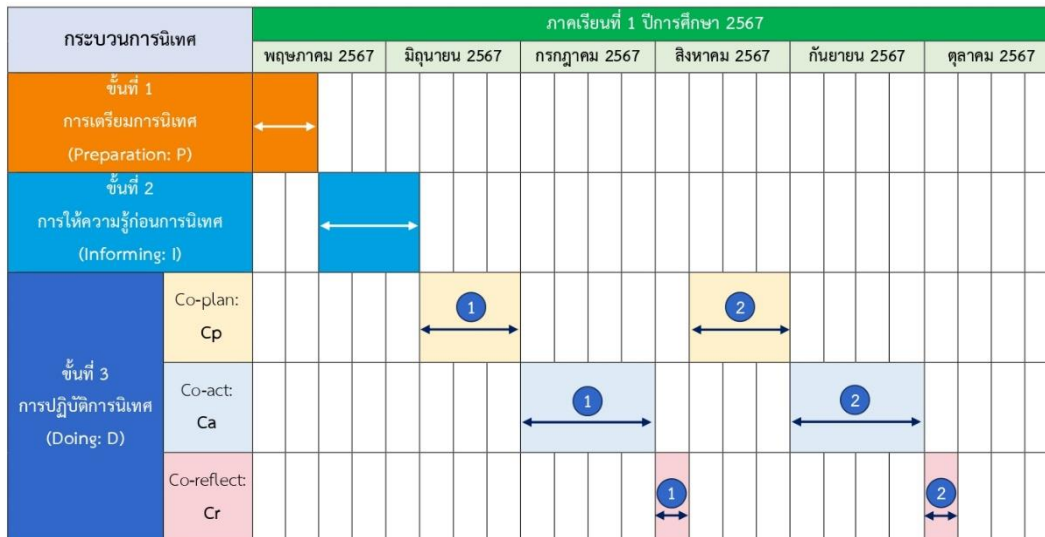
ทั้งนี้ สามารถปรับเปลี่ยนระยะเวลาและวงรอบในการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงานของรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย

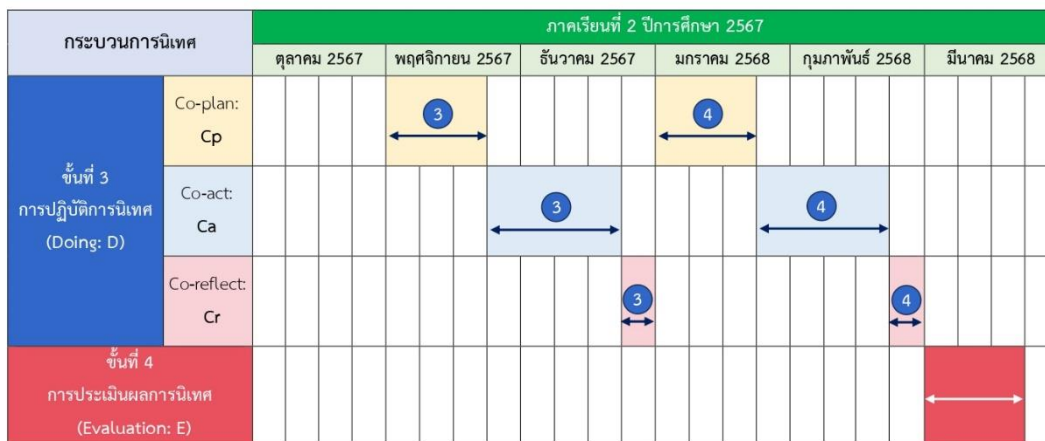

ระยะเวลาการดำเนินงานตาม PIDE Model

21

ระยะเวลาการดำเนินงานตาม PIDE Model

หมายเหตุ Co-plan: Cp คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
 Co-act: Ca คือ การจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียนร่วมกัน
 Co-reflect: Cr คือ การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

* ระยะเวลาและวงรอบ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

● คือ วงรอบที่.....

22

วิธีดำเนินการตามกระบวนการนิเทศ

กระบวนการ นิเทศ	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
ทดสอบความรู้ (ก่อนการใช้ รูปแบบ)	ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2567 เข้ารับการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ก่อนการใช้รูปแบบ)	พฤษภาคม 2567
ขั้นที่ 1 การเตรียม การนิเทศ (Preparation: P)	1. ประชุมชี้แจงหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 2. สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกัน เพื่อให้มองเห็นเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาร่วมกัน 3. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน และการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการนิเทศภายใน การออกแบบและพัฒนาบทเรียนร่วมกัน โดยมีประเด็นดังนี้ 3.1 การนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ การจัดโครงสร้างการนิเทศภายใน ขอบข่ายการนิเทศภายใน กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน การสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศ และปัจจัยสนับสนุนการนิเทศ 3.2 การจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4. วิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) และผลการประเมินทักษะด้านต่าง ๆ ตามหลักสูตรสถานศึกษา	พฤษภาคม 2567

กระบวนการ นิเทศ	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
	5. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน และกำหนดบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย 5.1 ผู้นิเทศ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษาวิเคราะห์ และผู้เชี่ยวชาญ 5.2 ผู้รับการนิเทศ คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 6. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันวางแผนการนิเทศ กำหนดกิจกรรมการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศ และกำหนดระยะเวลาการนิเทศ	
ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I)	1. ศึกษาเรียนรู้จากเอกสารวิชาการและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์เกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-paced learning) เช่น 2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านการนิเทศการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ 3. ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จด้านการนิเทศภายใน การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและเปิดใจในการเรียนรู้ของครู 4. ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนผลที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ และสรุปแนวทางการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้	พฤษภาคม ถึง มิถุนายน 2567

กระบวนการ นิเทศ	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการ นิเทศ (Doing: D)	1. ขั้ววางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Co-plan: Cp) 1) ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล และกำหนดบทเรียนที่สนใจพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 2) ร่วมกันวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง 3) ร่วมกันพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ตัวชี้วัด และกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียนได้และเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น 4) ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ 5) ร่วมกันตรวจสอบและวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น 6) ผู้นิเทศประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ	วงรอบที่ 1 มิถุนายน ถึง สิงหาคม 2567 วงรอบที่ 2 สิงหาคม ถึง ตุลาคม 2567
	2. ขั้วการจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียนร่วมกัน (Co-act: Ca) 1) ร่วมกันกำหนดประเด็นการสังเกตชั้นเรียน กำหนดเป้าหมายการสังเกตพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูและพฤติกรรมเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน	วงรอบที่ 3 พฤศจิกายน ถึง ธันวาคม 2567 วงรอบที่ 4 มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ 2568

กระบวนการ นิเทศ	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
	3) สังเกตการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนี้ 3.1) เพื่อนครูสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยใช้การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกัน บันทึกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการชี้แนะแก่ครู (<u>การสังเกต ครั้งที่ 1</u>) 3.2) ผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน บันทึกวิธีทัศน์การจัดการเรียนรู้ บันทึกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการชี้แนะแก่ครู คอยให้ข้อเสนอแนะและข้อมูลย้อนกลับอย่างเป็นกัลยาณมิตร รวมถึงมีการเสริมพลังแก่ครู (<u>การสังเกต ครั้งที่ 2-3 ของแต่ละวงรอบ ทั้งนี้ จำนวนครั้งขึ้นอยู่กับบริบทของรายวิชา</u>) 4) ผู้นิเทศประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ 3. ขั้นตอนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Co-reflect: Cr) 1) ครูสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของตนเองเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งนำเสนอวิธีทัศน์บันทึกการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเก็บรายละเอียดในประเด็นที่สำคัญ 2) ผู้นิเทศสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้จากการสังเกตชั้นเรียนของครูแต่ละคน โดยร่วมกันอภิปราย สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ คำชื่นชมและเสริมพลังบวกในประเด็นที่ปฏิบัติได้ดี	

กระบวนการ นิเทศ	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
	3) ร่วมกันสรุปประเด็นการเรียนรู้ที่เป็นผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี และสรุปประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวงรอบต่อไป	
ขั้นที่ 4 การประเมินผล การนิเทศ (Evaluation: E)	1. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ครั้ง มาวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน 2. ทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากนั้นนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการทดสอบ 3. ประเมินเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากนั้นนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน 4. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู จากนั้นนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน 5. สรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศภายในเพื่อนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพต่อไป	มีนาคม 2568
ประเมิน ความพึงพอใจ ของครู	ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายใน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านจันทย หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศ	มีนาคม 2568

หมายเหตุ ระยะเวลาการดำเนินงานสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

บทบาทของบุคลากรนิเทศ

กระบวนการ นิเทศ	บทบาทของบุคลากรนิเทศ	
	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
ขั้นที่ 1 การเตรียม การนิเทศ (Preparation: P)	1. ร่วมประชุมชี้แจงหลักการและ เหตุผล วัตถุประสงค์ และสร้างความ เข้าใจ 2. ร่วมสร้างความตระหนักถึงคุณค่า ของการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง และกำหนดวิสัยทัศน์และการกิจร่วมกัน 3. ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน และการจัดการเรียนรู้ของครู 4. ร่วมวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ ของผู้เรียน 5. ร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายใน และกำหนดบทบาทหน้าที่ 6. ร่วมกันวางแผนการนิเทศ กำหนด กิจกรรมการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศ และกำหนด ระยะเวลาการนิเทศ	1. ร่วมประชุมชี้แจงหลักการและ เหตุผล วัตถุประสงค์ และสร้างความ เข้าใจ 2. ร่วมสร้างความตระหนักถึงคุณค่า ของการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง และกำหนดวิสัยทัศน์และการกิจร่วมกัน 3. ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน และการจัดการเรียนรู้ของครู 4. ร่วมวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ ของผู้เรียน 5. ร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายใน และกำหนดบทบาทหน้าที่ 6. ร่วมกันวางแผนการนิเทศ กำหนด กิจกรรมการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศ และกำหนด ระยะเวลาการนิเทศ
ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ ก่อนการนิเทศ (Informing: I)	1. ศึกษาเรียนรู้จากเอกสารวิชาการ และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ และกลยุทธ์การ จัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. เข้าร่วมการศึกษาดูงานโรงเรียน ต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ	1. ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือครู ในการศึกษาเรียนรู้จากเอกสารวิชาการ และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ 2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ และกลยุทธ์การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มี ความรู้ความสามารถด้านการนิเทศ การศึกษา และการจัดการเรียนรู้

กระบวนการ นิเทศ	บทบาทของบุคลากรนิเทศ	
	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
	4. ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปแนวทางการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้	3. จัดศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและเปิดใจในการเรียนรู้ของครู 4. ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปแนวทางการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้
ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการ นิเทศ (Doing: D)	1. ขั้ววางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Co-plan: Cp)	
	1. ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล และกำหนดบทเรียนที่สนใจพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 2. ร่วมกันวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 3. ร่วมกันพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาตัวชี้วัด และกิจกรรมการเรียนรู้ 4. ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ 5. ร่วมกันตรวจสอบและวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะ	1. ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล และคอยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือครู 2. คอยชี้แนะ ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือครูในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 3. คอยชี้แนะ ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือครูในการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 4. คอยชี้แนะ ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือครูในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ 5. ร่วมกันตรวจสอบและวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะแก่ครู 6. ประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ

กระบวนการ นิเทศ	บทบาทของบุคลากรนิเทศ	
	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
	2. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียนร่วมกัน (Co-act: Ca)	
	1. ร่วมกันกำหนดประเด็นการสังเกตชั้นเรียน และกำหนดเป้าหมายของการสังเกตชั้นเรียน 2. ครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 3. เพื่อนครูสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยใช้การนิเทศแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกัน (การสังเกต ครั้งที่ 1) 4. บันทึกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	1. ร่วมกันกำหนดประเด็นการสังเกตชั้นเรียน และกำหนดเป้าหมายของการสังเกตชั้นเรียน 2. สังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และบันทึกวีดิทัศน์การจัดการเรียนรู้ (การสังเกต ครั้งที่ 2-3 ของแต่ละวงรอบ ทั้งนี้จำนวนครั้งขึ้นอยู่กับบริบทของรายวิชา) 3. บันทึกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน 4. ให้ข้อเสนอแนะและข้อมูลย้อนกลับอย่างเป็นกัลยาณมิตร รวมทั้งเสริมพลังแก่ครู 5. ประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ
	3. ขั้นตอนสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Co-reflect: Cr)	
	1. สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของตนเองเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ จุดเด่น จุดด้อย ปัญหา และอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ 2. ร่วมกันสรุปประเด็นการเรียนรู้ที่เป็นผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี และสรุปประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวงรอบต่อไป	1. สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้จากการสังเกตชั้นเรียนของครูแต่ละคน โดยร่วมกันอภิปราย สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ คำชื่นชมและเสริมพลังบวกในประเด็นที่ปฏิบัติได้ดี

กระบวนการ นิเทศ	บทบาทของบุคลากรนิเทศ	
	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
		2. ร่วมกันสรุปประเด็นการเรียนรู้ที่เป็นผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี และสรุปประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวงรอบต่อไป
ขั้นที่ 4 การประเมินผล การนิเทศ (Evaluation: E)	1. ทำแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. ทำแบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 4. ร่วมกันสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศภายในเพื่อนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ	1. วิเคราะห์และสรุปผลการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 4 ครั้ง 2. วิเคราะห์และสรุปผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. วิเคราะห์และสรุปผลการประเมินเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4. วิเคราะห์และสรุปผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 5. ร่วมกันสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศภายในเพื่อนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 4
เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
และประเมินผล

ที่	วิธีการ	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1	ทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ)	แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	Wilcoxon Signed Ranks Test	ผลการทดสอบหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2	ประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ค่าร้อยละ (Percentage)	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน
3	ประเมินเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	แบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	- ค่าเฉลี่ย (Mean) - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	ผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน
4	ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครู	แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครู	- ค่าเฉลี่ย (Mean) - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	ผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน
5	ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในฯ	แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในฯ	- ค่าเฉลี่ย (Mean) - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	ผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน